

## **RMK metsakorraldajate välitööde kvaliteedi kontrollimise juhend**

### **1. Üldsätted**

- 1.1. Metsakorraldajate välitööde kvaliteedi kontrollimine on osa RMK sisekontrollisüsteemist, mille eesmärgiks on tagada RMK haldusalas olevate metsade inventeerimise kvaliteet ja nõuetele vastavus. Kontrollmõõtmiste käigus hinnatakse järgmisi takseertunnuseid (kui on eraldi hinnatavad või mõõdetavad):
  - 1.1.1. kasvukohatüüp,
  - 1.1.2. liigiline koosseis,
  - 1.1.3. peapuuliik,
  - 1.1.4. I ja II rinde rinnaspindala või puude arv,
  - 1.1.5. I ja II rinde tagavara,
  - 1.1.6. üksikpuude rinde puude arv,
  - 1.1.7. koosseisupuuliikide vanus, kõrgus ja rinnasdiameeter,
  - 1.1.8. kahjustuste põhjus, kahjustatud puude osakaal protsentides ja kahjustuse aste,
  - 1.1.9. lamapuu ja surnud puude tagavara.
- 1.2. Kontrolltegevusi viivad läbi metsakorraldusjuhid enda piirkonnas.

### **2. Metsakorraldajate kontrollimise sagedus ja maht**

- 2.1. Kalendriaasta jooksul kontrollitakse igas piirkonnas vähemalt poolte piirkonna metsakorraldajate tööd.
- 2.2. Kontrollmõõtmiseks valitakse juhusliku valiku alusel metsakorraldaja poolt käesoleval või eelmisel aastal inventeeritud 25 tootliku metsamaa kõlvikuga eraldist. Valikus peab sisalduma kolm metsauuenduse uuenenuks arvestamise soovitusel eraldist ja vähemalt kaks latimetsa arenguklassi eraldist.

### **3. Kontrolltegevused**

- 3.1. Kontrollmõõtmised teostatakse metsakorraldaja poolt kirjeldatud eraldiste piirides.
- 3.2. Kontrollmõõtmiste käigus mõõdetakse rinnaspindala või loendatakse puude arv puuliigiti. Minimaalsed loenduspunktide arvud on toodud juhendi lisa 1.
- 3.3. Peapuuliigi vanuse määramiseks puuritakse ja loendatakse aastarõngad latimetsades ja vanemates puistutes vähemalt kolmel puul eraldise kohta.
- 3.4. Kuuse teise rinde rinnaspindala mõõdetakse rinde olemasolul kõigil ringproovidel.
- 3.5. Kahjustuste põhjus, kahjustatud puude osakaal protsentides ja kahjustuse aste määratakse silmamõõduliselt.
- 3.6. Surnud ja lamapuude tagavara määratakse silmamõõduliselt.

### **4. Kontrolltegevuste kajastamine**

- 4.1. Andmete võrdluse tulemusena antakse käesoleva juhendi lisa 2 alusel hinnang metsakorraldaja töö kvaliteedile.
- 4.2. Kontrolltegevuse tulemusena koostatakse iga metsakorraldaja kohta kokkuvõte, mis sisaldab metsakorraldaja ja kontrollija takseerandmete võrdlustabelit, eraldiste piiride

võrdlust ortofotol ning muid tähelepanekuid, soovitusi ja nõudeid. Nõude puhul peab metsakorraldaja takseertunnuseid parandama.

- 4.3. Mitterahuldava kvaliteedihinnangu korral viiakse ekspertkomisjoni poolt läbi täiendavad kontrollmõõtmised lubatust suuremate erinevustega takseertunnuste osas. Ekspertkomisjoni kuuluvad vähemalt kaks metsakorraldusjuhti, vajadusel kaasatakse metsakorraldusosakonna juhataja. Ekspertkomisjoni poolt tehtud mõõtmise tulemuste põhjal antakse lõplik hinnang metsakorraldaja töö kvaliteedile.
- 4.4. Kalendriaasta jooksul läbi viidud välitööde kontrolltegevuse kohta koostavad metsakorraldusjuhid sama aasta 31. detsembriks kontrollitud piirkondade kohta aruande.
- 4.5. Metsakorraldusosakonna juhataja koostab järgmise aasta 31. jaanuariks osakonna koondaruande.
- 4.6. Piirkondlikud aruanded ja osakonna koondaruanne säilitatakse DHSis metsakorralduse metsanduslike seirete aruannete kausta sarjas 3-5.4.
- 4.7. Piirkondade aruannete DHSi viited saadetakse e-kirjaga kõigile metsakorraldusjuhtidele, metsakorraldusosakonna juhatajale ning juhtimisarvestuse osakonna kvaliteedispetsialistile.
- 4.8. Osakonna koondaruande DHSi viide saadetakse e-kirjaga juhtimisarvestuse osakonna kvaliteedispetsialistile ja juhatuse esimehele.

## **5. Metsakorraldajate välitööde kvaliteedi kontrollimise läbiviimise eest vastutavad töötajad**

- 5.1. Käesoleva juhendi täitmise eest vastutab metsakorraldusosakonna juhataja.

**Lisa 1. Minimaalne ringproovide arv rinnaspindala mõõtmisel**

| Eraldise<br>pindala ha |                |       | Keskmine D cm |     |       |     |
|------------------------|----------------|-------|---------------|-----|-------|-----|
|                        | 10-19 cm       |       |               |     | >19   |     |
|                        | Hinnanguline T |       |               |     |       |     |
|                        | <55            | 55-85 | >85           | <55 | 55-85 | >85 |
| 1                      | 7              | 5     | 3             | 5   | 3     | 2   |
| 2                      | 8              | 6     | 4             | 6   | 4     | 3   |
| 3                      | 9              | 7     | 5             | 7   | 5     | 4   |
| 4                      | 11             | 8     | 6             | 8   | 6     | 5   |
| 5                      | 12             | 9     | 7             | 9   | 6     | 5   |
| 7                      | 13             | 11    | 8             | 11  | 7     | 6   |
| 10                     | 15             | 12    | 9             | 12  | 8     | 7   |
| 15                     | 17             | 13    | 10            | 13  | 9     | 7   |

Minimaalne proovitükkide arv puude loendamisel

| Eraldise<br>pindala ha | Proovitükk |           |
|------------------------|------------|-----------|
|                        | ringproov  | ruutproov |
| 1                      | 6          | 12        |
| 2                      | 8          | 14        |
| 3                      | 9          | 17        |
| 4                      | 11         | 21        |
| 5                      | 12         | 22        |
| 7                      | 14         | 26        |
| 10                     | 16         | 29        |
| 15                     | 17         | 32        |

Lisa 2  
 RMK juhatuse esimehe  
 (digitaallkirja kuupäev) käskkirja  
 nr 1-5/56 juurde

**Lisa 2. Takseertunnuste lubamatust suuremate erinevuste arv kvaliteedihinnangu andmiseks (kontrollitavate eraldiste arv = 25)**

| Tunnus:                                                  | 1 rinde peapuuliik_A |            |        | 1 rinde<br>koosseisupuuliigi<br>osakaal > 20%_H |       | 1 rinde<br>koosseisupuuliigi<br>osakaal > 20%_D |        | 1 rinde<br>koosseisupuuliigi<br>osakaal > 20% |                      | 1 rinde G     |          | 1 rinde N |         | 1 rinde M |                   | Kkt                                                                                  | 1 rinde<br>peapuuliik                            | Eraldiste piirid                                                                                                                         |
|----------------------------------------------------------|----------------------|------------|--------|-------------------------------------------------|-------|-------------------------------------------------|--------|-----------------------------------------------|----------------------|---------------|----------|-----------|---------|-----------|-------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                          | ≤ 40 a               | 41...100 a | >100 a | ≤ 20 m                                          | >20 m | ≤ 20 cm                                         | >20 cm | Ar_kl: S,<br>N                                | Ar_kl: L,<br>K, V, Y | ≤ 20<br>m²/ha | >20m²/ha | Ar_kl: N  | Y rinne | Ar_kl: L  | Ar_kl: K,<br>V, Y |                                                                                      |                                                  |                                                                                                                                          |
| Lubamatu erinevus                                        | >5 a                 | >10 a      | >15%   | >2 m                                            | >10%  | >2 cm                                           | >10%   | >25%                                          | >15%                 | >3 m²/ha      | >15%     | >30%      | >40%    | >30%      | >20%              | Ei piirne<br>ordinatsiooni-<br>skeemil või on soo-<br>ja mineraalmuldade<br>erinevus | Eraldiste<br>arv, mille<br>peapuuliik<br>on vale | Eraldiste arv, mille<br>piiride ebatäpsus<br>muudab peapuuliiki<br>arenguklassi või<br>ületab üle lubatud v<br>piiride<br>kasvukohatüüpi |
| Lubamatute erinevuste<br>arv = hinnang hea:              | <8                   |            |        |                                                 |       |                                                 |        |                                               |                      |               | <7       |           |         |           | <5                | <4                                                                                   | <4                                               |                                                                                                                                          |
| Lubamatute erinevuste<br>arv = hinnang rahuldav:         | 8-9                  |            |        |                                                 |       |                                                 |        |                                               |                      |               | 7-8      |           |         |           | 5-6               | 4-5                                                                                  | 4-5                                              |                                                                                                                                          |
| Lubamatute erinevuste<br>arv = hinnang<br>mitterahuldav: | >9                   |            |        |                                                 |       |                                                 |        |                                               |                      |               | >8       |           |         |           | >6                | >5                                                                                   | >5                                               |                                                                                                                                          |
| Süsteemaatiline<br>erinevus=hinnang<br>mitterahuldav:    | >10 a                |            |        | >10%                                            |       | >10%                                            |        |                                               |                      | >10%          |          | >10%      |         | >10%      |                   |                                                                                      |                                                  |                                                                                                                                          |